

Kappróður:

JARNBARDUR OG ARGJABÁTURIN RÓGVA NÚ BORÐ UM BORÐ

Teir fimm bátarnir, sum hava vunnið tíggju ella fleiri FM, eru allir í høvuðsstaðnum, har skipaður kappróður á ólavsøku sá dagsins ljós fyri meiri enn 130 árum síðani

Jóannes Hansen

Týsdagin í næstu viku verður ólavsøkuaftan, og tá verður punktum sett fyri kappróðrarárið 2020.

FM spurningurin er avgjördur í flestu kappingunum. Tað er bara í kappingini millum 5 – mannafer við dreingjum, at tað er púra opið. Har fara Heykur úr Hósvík, sum hevur 38 stig, og Fípan Fagra úr Klaksvík, sum hevur 37 stig, at kapprógva um FM heitið. Tann av hesum báðum, sum verður fremri, fer at vinna FM.

Titlingur hjá Havnar Róðrarfelag er FM vinnari í barnakappingini hjá gentum. Dúgván er FM vinnari í barnakappingini hjá dreingjum.

Drekin hjá Havnar Róðrarfelag er FM vinnari í kappingini millum 5-mannafer við gentum. Erla Kongsdóttir er FM vinnari í kappingini millum 5 – mannafer við kvinnum.

Nevið Reyða úr Klaksvík er FM vinnari í kappingini millum 8-mannafer, og Ormurin Langi er FM vinnari í kappingini millum 10 – mannaferini.

Jarnbardur við kvinnum og Smyril við monnum fara á ólavsøku at tryggja sær FM heitin í kappingini millum 6 – mannafer. Jarnbardur er seks stig frammanfyri Sölmund, og Smyril er sjei stig frammanfyri Sundabátin.

Søtur sigur á ólavsøku

Tá ið tað ikki er møguleiki at vinna FM, so er tað serliga søtur sigur at vinna á ólavsøku, og fleiri manningar hava givið til kennar, at stóra málið hjá teimum í summar er at vinna ólavsøkuróðurin.

Tað verður sera óvæntað, um tað fer at eydnast bátum á ólavsøku at koppa teimum, sum longu hava tryggjað sær FM, tí í flestu kappingum hevur tað higartil í ár verið ein heilt suverenur vinnari.

Í kappingini millum 5-mannafer við dreingjum kann tað væl hugsast, at tað verður annar vinnari enn Heykur ella Fípan Fagra. Á vestanstevnu setti nýggja Sævarmoy úr Klaksvík hesar báðar bátarnar upp á pláss.

Jarnbardur borð um borð við Argjabátin

Tann báturin, sum tilsaman hevur vunnið flest FM heiti av øllum, er 8 – mannaferið Argjabáturin. Hann hevur vunnið FM 15 ferðir. 6 – mannaferið Jarnbardur við kvinnum fer á ólavsøku at vinna FM fyri 15. ferð og harvið at leggja seg upp á síðuna á argjamonnum, tá ið tað ræður um tal á FM heitum.

FM kappingin millum 8 – mannafer hevur verið síðani 1964, og FM kappingin millum 6 – mannafer við kvinnum hevur verið síðani 1983.

Argjabáturin hevur vunnið 15 av 57 FM heitum, og Jarnbardur við kvinnum hevur, tá ið ólavsøkuróðurin verður av, vunnið 15 av 38 FM heitum.

Felags fyri bæði Argjabátin og Jarnbardur við kvinnum er, at fyrsta FM heitið varð vunnið í 1991. Argjabáturin hevur luttikið í FM síðani 1982, og 1991 var fyrsta árið, at Jarnbardur við kvinnum luttók.

Fimm bátar hava vunnið tveysifrað tal av FM heitum. Felags fyri teir allar er, at teir eru í feløgum í høvuðsstaðnum – Havnarbáturin við 13 FM heitum átti leingi metið – og so er tað Sílið, 5 – mannaferið hjá Havnar Róðrarfelag. Við dreingjum

hevur Sílið vunnið 10 FM, og við kvinnum hevur Sílið vunnið 12 FM.

Skálabáturin eigur metið

Í nógvum ítróttarkappingum verður nógv gjørt burtur úr tíðum og metum. Eitt nú í renning, súkkling, svimjing og lopum av ymsum slag.

Í føroyskum kappróðri plagar ikki at verða gjørt so nógv burturúr. Síðani drekin.fo og seinni stavnur.fo so at siga lögdu árárnar inn, hevur tað verið torført at funnið fram til hagtøl. Undan norðoyastevnu í ár gjørdi Sosialurin eina roynd at fáa yvirlit yvir FM vinnarar frá 1964 og fram, og í fleiri ár hevur í ólavsøkublaðnum verið yvirlit yvir vinnarar á ólavsøku og vinnaratíðirnar.

Í summar er almenna heimasíðan hjá Róðrarsambandi Føroya, rsf.fo, vorðin veruleiki við hagtølum, og í summar er stavnur.fo komin fyri seg aftur. Tað er hugaligt og hent fyri tey, sum eru áhugað í kappróðri, at tað nú ber til at leita fram, hvussu røðin var í øllum róðrum.

Tíðirnar eru eisini til skjals, hóast tær viðhvørt ella kanska ofta skulu takast við fyrivarni. Eitt er neyvleikin í tí at taka tíð – viðhvørt samsvara formligu tíðirnar ikki við tíðirnar, sum tað ber til at máta í fínu upptøkunum hjá kvf.fo, og so kemur tað meiri enn so fyri, at longdin á róðrarteinunum verður broytt.

Dømi um broyttar róðrarteinar er teinurin, sum tað verður kappast á fjarðastevnu í Vestmanna. Hann var eitt sindur styttri í ár, enn hann hevur verið undanfarnu árin.

Og so ávirka umstøðurnar altíð – ættin, lotið, streymurin, sjóvarfallið, hitin og avfallið og so framvegis.

Á ólavsøku hevur eingin ród stutta

málið so skjótt, sum Skálabáturin róði í 1992 – 3.52.00.

Ørvur setti í 1999 met í ólavsøkuróðrinum, sum síðani ikki er tikið. Tíðin hjá 8 – mannaferinum Ørvi hjá Havnar Róðrarfelag var í 1999 4.03.21.

Í kappingini millum 6 – mannafer við monnum eigur Tvørabáturin metið. Hann róði í 2009 ólavsøkuteinin í tíðini 4.12.06.

Í kappingini millum 5 – mannafer við dreingjum eigur Súlan úr Sørvági metið. Í 1994 var tíðin hjá Súluni 4.14.68. Næstbestu vinnaratíðina í hesi kappingini eigur Junkarin úr Kvívík, sum í 1975 róði teinin í tíðini 4.27.40. At leggja til merkis er, at 12 av 13 bátum í 1994 eru skrásettir at hava ród skjótari, enn næstbesta vinnaratíðin í hesi kappingini er síðani 1973.

Kvinnumanningin umborð á 6 – mannaferinum Jarnbardi setti met í 1995. Mettíðin er 4.21.12.

Í kappingini millum 5 – mannafer við kvinnum eigur Aldan úr Haldarsvík metið. Tað varð sett í 1981 – 4.38.40.

5 – mannafer við gentum hava kappast síðani 2005. Ólavsøkumetið eigur Drekin hjá Havnar Róðrarfelag – 4.29.24 í 2008.

Latið ei søguna doyggja

Kappróðurin er tjóðartróttin, og kappróðurin hevur serliga verið knýttur at summarstevnunum, og soleiðis er tað framvegis.

Á ólavsøku hevur verið kappróður síðani seint í 1800 talinum. So við og við lögdist stevnur aftrat á bygd, og har varð skipað fyri kappróðri. Jóansøka hevur verið hildin síðani 1925, norðoyastevnasíðani 1936

og vestanstevna síðani 1945. Fyrsta varmakeldustevnan í Fuglafirði var í 1951, og fyrsta skálafjarðarstevnan, sum hon tá nevndist, var í 1961.

Beinanvegin tá ið útvarpið fór at senda í 1957, varð dentur lagdur á at varpa út frá kappróðri. Tað økti um tilvitanina og kappingina millum bý og bygd.

Í 1964 varð farið undir at kappast um føroyameistarameitið. Fram til og við 1972 var talan um serligan FM kappróður eitt tað fyrsta vikuskiftið eftir ólavsøku, og síðani 1973 hevur FM kappingin verið skipað soleiðis, sum hon nú er.

Í 1973 vórðu fimm FM kappingar – á norðoyastevnu, jóansøku, vestanstevnu og ólavsøku og annaðhvørt ár á varmakeldustevnu og annaðhvørt ár á skálafjarðarstevnu, har stevnan nú kallast eystanstevna.

Í 1991 legðist sundalagsstevna aftrat, so tað nú vóru seks FM kappróðrar, og síðani 2003, tá ið fjarðastevna varð veruleiki, hava tað verið sjei FM kappróðrar.

Punktum fyri róðrarárinum hevur altíð verið sett á ólavsøku, og soleiðis verður tað eisini í ár.

Í fjør var ólavsøkuveðrið hendinga gott, og áskoðararnir vóru nógvir, tá ið tað varð ród kapp.

Síðani hevur korona gjørt um seg, og nú fæst at siggja, hvussu tað fer at ávirka talið á áskoðarum, og so er tað veðrið, sum má sær sjálvum ráða.